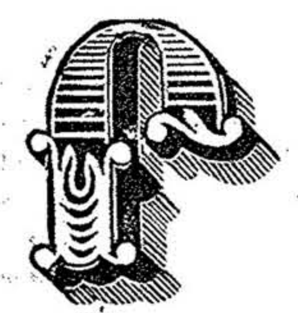
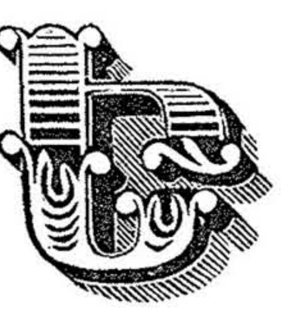
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ՏՆՕՐԷՆՈՒԹԻՒՆ
Շարա Ապու Տարտար, թիւ 16
Թէլէֆոն թիւ 5207

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԱՅՄԱՆՆԵՐ

	ՏԱՐԵԿ.	ՎԵՑ.
ԵԳԻՊՏՈՍ, ՍՈՒԴԱՆ, ՊԱՂԵՍՏԻՆ, ՍՈՒՐԻԱ ԵՒ ԿԻՊՐՈՍ Ե.Դ.	200	100
ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ ՇԻԼԻՆ	45	24

Ծանուցումներու համար դիմել Տնօրէնութեան։

ԱՐԵՒ

ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ

"AREV"
Journal Arménien
Quotidien Politique, Littéraire et Commercial
REDACTION ET DIRECTION: 16, RUE ABOUDARDAR
Adresse = B. P. 600, Alexandrie (Egypte)
Adresse Télég. = Journal "Arev" Alexandrie
Téléphone = No. 5207

ԲԻԷՌ ԼՕԹԻ

(ԽՈՐՀՐԴԱԾՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԻՐ ՄԱՀՈՒԱՆ ԱՌԹԻՒ)

(Տար. նախորդ թիւէն եւ վերջ)

Նկարիչ-բանաստեղծը, գինովցած արեւելեան երկինքներուն հրաշալի լոյսէն, անտառներուն անբացատրելի գեղեցկութենէն, հմայուած խորհուրդի, խաղաղութեան եւ երազանքի այն մթնոլորտէն որ կը պարուրէ Արեւելքի երկիրը եւ մարդիկը, — եւ չի մոռնար որ իր Արեւելքը կը սկսի ու կը վերջանայ Սթամպոլի մէջ — տարուած է չփոթելու երկիրը՝ ժողովուրդին, վայրը բնակչին հետ եւ տարօրինակ անարդարութեամբ մը, ան զանազանութիւն կը դնէ բնակիչներուն միջեւ, զանոնք երկու հատուածներու կը բաժնէ, մէկուն վերապահելով այլամերժօրէն իր գեղեցկացումի, իտէալացումի բանաստեղծական ձիրքը, իսկ միւսը աղաւաղելով, զազրացնելով, ինչպէս ոխերիմ պարսաւագիր (pamphlétaire) մը կ'ընէ իր հակառակորդները։ Անիկա խնամով կը ջոկէ քրիստոնեայ Արեւելքցին մահմետական Արեւելքցիէն, այս վերջինը ընելով բաղդատաբար այնքան գեղեցիկ որքան իր սիրած ու պաշտած Արեւելքը է ֆիզիքապէս. իսկ գալով քրիստոնեային, կարծես թէ Լոթի զանիկա կը դիտէ Թուրքի աչքերով եւ կը դատէ Թուրքի հոգիով։

Այս մեծ երազողը կամ երազատեսը չէ անդրադարձած բնաւ որ՝ ինչ բանաստեղծական, երազուն, խաղաղաւէտ եւ բարեբարոյ բան որ կը տեսնէր իր ճանչցած ու սիրած Թուրքին վրայ— որ Պոլսոյ Թուրքն է միայն, չմոռնա՛նք(*),— միջավայրին ու կլիմային մէկ արտադրութիւնն է միայն, անոնց զօրաւոր ներգործութեան արդիւնքը, եւ ոչ թէ ցեղին ու կրօնքին նախասկզբնական յատկանիշը կամ արժանիքը։

∴

Գրականութեան սիրահար, եւ մանաւանդ Ֆրանսական մշակոյթով սնած Հայերը անշուշտ այն որ պիտի ցաւէին կորուստը մեծանուն մատենագիրին, եթէ սակայն մեր գիւղացին ու նահատակ ցեղին հանդէպ իր գործած հրէշային անարդարութեանց, ինչպէս եւ իր Թրքասէր կատաղի փրօփականտով մեր հէգ նախճրական դատին տուած մահացու հարուածներուն դառն յիշատակը չի խառնէր իրենց սիրտերը, պահ մը մոռնալ տալու տարփանք այն գեղարուեստական փայլքերը զոր կը պարզէին իր մոգական գրիչին։

Ու թերեւս մենք չպիտի հրճուէինք իսկ՝ իր մահուան լուրը առնելով՝ հզօր ու վտանգաւոր թշնամիէ մը ազատած մարդոց գոհունակութեամբը։

Որքան ալ բնական եւ հասկնալի ըլլայ այս զգացումը, ես զայն պատճառէ զուրկ կը գտնեմ։ Արդարեւ անուանի հայատեացի մը այս մահէն աւելի խեր չի կայ այսօր մեզի համար։

Լոթի, երկար ատենէ ի վեր ծանրապէս հիւանդ, մեռած մարդ մըն էր ալ թէ՛ գրականութեան, թէ՛ քաղաքականութեան համար։ Անիկա արտադրած էր՝ ինչպէս ամբողջ արուեստի գեղեցկութիւնը որուն ընդունակ էր, նոյնպէս եւ ամբողջ քաղաքական չարիքը որ կրնար։

Թրքասիրութիւնը, որուն ծննդեան ու ծաւալման այնքան հզօրապէս նպաստեց քսանուհինգ տարիէն ի վեր, չառած է որ զարգած էր իրմէ կախում ունենալէ։ Անիկա իրմէ ելած էր ալ, եւ ինչպէս մանուկ մը որ չափահաս եղած է, ան կ'ապրի այժմ իր սեփական կեանքովը եւ դէպքերն են որ պիտի անօրինեն անոր ճակատագիրը։

Ես ընդհակառակը պիտի մաղթէի որ Լոթի ապրէր տակաւին բազում տարիներ, որպէսզի օրին մէկը, — որ չպիտի ուշանայ, որ սկսած է արդէն ծագիլ— իր աչքովը տեսնէր ճշմարիտ դէմքը այն ժողովուրդին զոր այնքան գեղեցկացուց եւ տարփողեց ինչպէս սիրահար մը կ'ընէ իր անարժան սիրուհին, cristallisationի երեւոյթով մը յար եւ նման անոր զոր Սթենտալ ուսումնասիրած եւ վերլուծած է սիրային յարաբերութեանց առթիւ։ Այո՛, կը փափաքէի որ Լոթի բաւական ապրէր տեսնելու համար իր քաղաքական գործին ողբալի սնանկութիւնը, անոր բերած ամբողջ ունայնութիւնը եւ հասցուցած վնասը իր սիրական Ֆրանսային որ այսօ՛ր է որ մեռնելու վրայ է Արեւելքի մէջ(*)։

Աւելի պիտի ըլլար իր բարոյական մեծ ու արդար պատիժը. բայց կ'երեւի որ Բիէռ Լոթի բախտաւոր աստղի մը տակ ծնած է. այս մարդը որ ապրած է ամէնէն հաճելի կեանքը զոր արուեստագէտ մը կրնայ երեւակայել, — մշտնջենական ճամբորդի կեանքը,— ահա կը սկսի իր յաւիտենական ճամբորդութիւնը հիչ ա՛յն պահուն ուր այնքան խնամքով, աշխատանքով ու տարփանքով լաստակերտած իր Թրքասէր քաղաքականութիւնը կը սպառնայ նաւաբեկիլ եւ ընկղմիլ...

∴

Լոթիի օրինակը մեզի կ'ուսուցանէ որ, չեմ ըսեր բոլոր գրագէտները, բայց գէթ արուեստագէտները, բանաստեղծները, պէտք չէ որ քաղաքականութիւն ընեն. որովհետեւ անիկա իրենց գործը չէ։ Տղու մը պէս միամիտ ու անփորձ՝ անոնք կարող են անգամ աղու մը չափ աւերներ գործել այդ մարզին մէջ։ Լոթի չարագործ տղայ մը եղաւ քաղաքականութեան մէջ։

Մ. Ս. ԿԻՒՐՃԵԱՆ

(*) Այն ալ Պոլսոյ կարգ մը ներսուոր թաղերու եւ մեկուսացած արուարձաններուն Թուրքը։

(*) «La mort de notre chère France en Orient» այս է նշանակալից տիտղոսը փրոփականտի գրքոյկի մը զոր Լոթի հրատարակած է երբ դեռ Ֆրանքլէն Պուիյոն եւ Փարիզն չէին յայտարարած ու իրականացուցած իրենց արեւելեան նոր քաղաքականութիւնը։

ԵՐԱԽԱՆԵՐՈՒ ՓՈՐՀԱՐՈՒԹԻՒՆԸ

Բ.

ԻՆՉՊԷ՞Ս ՊԷՏՔ Է ՍՆՈՒՑԱՆԵԼ

Տունի մը մէջ երբ երախայական մէկ ձեւի փորհարութիւն պատահի, իրական շուարումի մը առջեւ կը գտնուի եւ ծնողներ կը շփոթին թէ ի՛նչ կերպ սնուցանեն եւ կամ ինչ դեղ ու դարման ընեն եւ տղուն օգտակար ըլլալու ու զանի փրկելու իրենց չափազանց եռանդին մէջ կը շարժին տղուն օգտին հակառակ ուղղութեամբ ու բժիշկէ բժիշկ կը դիմեն, քանի մը ժամ մէկուն, քիչ միւսին խորհուրդին կը դիմեն եւ կ'աղքատին [illegible] տիկիններու կամ դրացիներու խօսքերէն, որ ուրիշ արդիւնք չտար բայց եթէ տղուն ապաքինումին յամեցումը։

«Սրբոյ» հիւրընկալ էջերէն կ'օգտուինք այս անգամ կրկնելու եւ ըսելու համար որ ամէն փորհարութիւն ունեցող երախայի էական դեղն ու դարմանը, նոյնիսկ բժշկական դեղէն աւելի զօրաւոր այդ տղուն հանդէպ կիրարկուելիք առողջապահական աւանդներն ու սննդական [illegible] են։

Երախաներու ստամոքսաղիքայիններու որ ձեւին ալ հանդիպինք, գիտնալու ենք [illegible] ենթարկենք տղան, ա՛ն տարբերութեամբ որ պզտիկ զանազանութիւններ հարկաւոր են հիւանդութեան սուր, ապաքինումի եւ կամ քրոնիկ ձեւերուն համար։

Որով ստամոքսաղիքներէ ենթարկուած ամէն երախայի սնուցման համար նկատի պիտի ունենանք երեք շրջան.

Ա.— Հիւանդութեան սուր շրջանին՝ պահեցողութիւն.

Բ.— Ապաքինումի շրջանին՝ կէս պահեցողութիւն.

Գ.— Քրոնիկ եւ կրկնող լուծումներու ընթացքին, ջրայնացած կամ ձեւափոխուած կաթերու սննդառութիւն։

Սուր կամ պահեցողութեան շրջան.— Սոսկ ջուր տրուելիք սննդառական ձեւը կիրարկելի է ամէն տեսակ սուր ստամոքսաղիքայիններու։ Այս շրջանին մէջ կատարուելիք երեք գործեր կան. աղեաց մէջ գոյացած ժահրին վարակումը դադրեցնել, վանել արդէն իսկ գոյացած թոյները, պայքարիլ երեւան ախտաբանական երեւոյթներու դէմ։

Աղեաց մէջ գոյացած ժահրավարակումը դադրեցնելու միակ միջոցը տղուն սէջ սնունդ չտալն է։ Հիւանդ տղան այս պարագային իր ներարկուած անօթութենէն չէ որ կը մեռնի, հապա իր առած սնունդներու նեխումով թունաւորումէն (Հիւթինէ)։ Այս շրջանին առաջին գործերն պիտի ըլլայ տղան ջուրի պահեցողութեան ենթարկել եւ տալ անոր միմիայն եռացած ջուր, եւ երբ տղան բացարձակապէս մերժէ եռացած ջուր առնելը, այն ատեն կրնանք անոր տալ թեթեւ թէյ կամ թմբիի խաշլուր, եւ երբ տղան շատ սոված է մէջը աւելցնելու է քիչ մը շաքար։ Երբ հիւանդը կը փսխէ եռացած ջուրը կամ բուսաջուրը տալու է անոր պաղ կամ սառած վիճակի մէջ, իսկ երբ չի փսխեր տաք կամ գաղջ վիճակի մէջ. ամէն մէկ կէս ժամը սպասի դգալ մը կամ գոնէ կէս գաւաթ մը, այս կերպով տղան առած կ'ըլլայ մօտաւորապէս իր տարիքին ժամանակին առած կաթի քանակին հաւասար ջուր (500 կրամէն մէկ լիտր)։

Այս կերպ ջուրի պահեցողութիւնը պէտք է տեւէ 24-48 ժամ որուն պայմանները նաեւ ժամանակով կը հանդուրժեն։

Այս 24-48 ժամուան ընթացքին հիւանդին վրայ հիանալի արդիւնք կը տեսնուի, աղիքի գործունէութիւնները կը պակսին, ջերմը կ'իջնէ, փսխուքները կը դադրին եւ մէջը կը չառնայ եւ հիւանդին դիմագծին եւ ընդհ. վիճակին վրայ բարելաւման երեւոյթները ի յայտ կուգան։

Բ.— Արդէն իսկ կազմուած թոյները վանել. Հիւանդին աղիքներուն մէջ նոր թոյներու գոյացութիւնը արգիլելով մէկտեղ հարկ է ջանալ որ հինէն գոյացածներն ալ հոն չի մնան եւ դուրս վանուին. ասոր համար յանձնարարելի են մաքրողականները, ստամոքսի եւ աղիքի լուացումները եւ նոյնքան արուեստական սպեղանական դեղեր, որոնցմէ միոյն կամ միւսին կիրարկումը բացարձակապէս դարմանող բժիշկին կը վերաբերի։

Հարկ է նաեւ պայքարիլ երբեմն ախտաբանական երեւոյթներու դէմ, օրինակ բարձր տաքութեան մէջ տառապող պզտիկին երբ 35 աստիճան բարեխառնութիւն ունեցող ջուրի մէջ լոգանք ընել տանք, հիանալի արդիւնք ձեռք կը բերենք, իսկ ուժաթափ եղածներուն համար պէտք է լոգանքի ջուրին մէջ մանանեխ աւելցնել (bains sinapisés)։ Փորցաւին դէմ տաք լապուխներու (cataplasme) գործածութիւնը ինչպէս նաեւ տաք կամ պաղ քոմբրէսներու գործածութիւնը պէտքին համեմատ կիրարկելի են։ Իսկ երախային կորսուած ջուրին տեղ նոր ջուր տալու համար բժիշկներ կը ներարկեն բնախօսական շիճուկ եւ կը յանձնարարեն հիւանդին դնել գոտիներ եւ կը խմցնեն բուսաջուր։

Պաղելու միտում ունեցող հիւանդին մարմինը տաքցնելու է։

Գ.— Ապաքինումի շրջանին երկու արդիւնքներու կը հանդիպինք. մէկ կողմէ երախան սնուցանելու դժուարութիւնը իսկ միւս կողմէ անոր ենթակայ եղած նուազումը (Atrophie)։

Առաջին պարագային մէջ երախային պէտք չէ կաթ տալ քանի որ անոր մարսողական գործարանը չի կրնար կաթը հանդուրժել եւ տղուն կ'ըլլայ թոյն մը հիւանդ աղեկին համար մինչ առողջին համար կատարեալ եւ լաւ սնունդ մըն էր. ապաքինումի շրջանին մէջ կաթով ձեռք բերուած վտանգ արդիւնքը կովի կաթին յատուկ ըլլալով մայրական կաթն իսկ միեւնոյն հանգամանքները ցոյց կուտայ։

Տեսնուած են տղեկներ՝ զոր նոր ապաքինած ստամոքսաղիքայիններէ սակ ձեւէն չեն կրցած հանդուրժել իրենց մօր կաթը եւ առաջին ծծկերումէն իսկ տխրային երեւոյթներ եւ միւսում ի յայտ եկած են, եւ այս վիճակը դադրած է գոյութիւն ունենալէ երբ կաթին տեղ սկսած են տալ ուրիշ սակ սննդառական ձեւ։

Ահա, այս իսկ պատճառով է որ նոր ապաքինած երախաներու կաթով սնուցման վերադառնալու համար հարկ է խոհեմութեամբ շարժիլ ու առաջքն առնելու համար կրկնումին։ Այս նպատակին իրագործման համար մանկաբոյժ բժիշկներ ջուրի պահեցողութենէն վերջ կը յանձնարարեն տալ արմտիքներու խաշլուրը (բրինձի, գարիի եւլն.)։ Ընդհանրապէս եւ բախտներ գործածող բժիշկներ բառ իրենց տեսակէտներու սննդառական ձեւեր կ'առաջարկեն, մինչ անհրաժեշտ է գոյութիւնը կանոնի մը որուն կիրարկումով կարելի ըլլայ թէ երախային սնուցումը ապահովել եւ

(Տար. Բ. էջին Դ. սիւնակին վրայ)

ՆԱՄԱԿՆԵՐ ՈՍԿԵՀԱՆՔԻ ԿԱՄԻՑԷՆ

Ա.

ՅԱՂԹԱՆԱ՛Կ, ՅԱՂԹԱՆԱ՛Կ...

Ընկերներ,

Ամիսներից ի վեր լռում էի։ Հիմա յաղթանակի դափնիներով պսակուած ձեզի աւետում եմ մեծ լուրը։ Միջնաբերդը գրաւեցինք, արտելով մեր նախասեն Կարսի ամօթը։ Թշնամին ջախջախուած է, եւ ռամկավար-ազատական բանակին ընկերները դէպի հիւսիս փախչելով ծովում խեղդուած են եղել՝ ճիշդ այնպէս ինչպէս եօթը հազար տաճիկ զինուորներ ատենին Կարսէն փախչելիս։

Դաշնակցութիւնը անգամ մըն ալ եկաւ ապացուցանել, որ ինքը հայ ժողովուրդի մասսաների միակ յենարանն է, միակ սիրելին եւ թէ՝ արտաքոյ դաշնակցութեան չիք փրկութիւն։

Յաղթանակը միայն իմ քաջութեան եւ անվեհերութեան ապացոյցը չէ, այլ ջախջախիչ կերպով կը հաստատէ որ Դաշնակցութիւնը ամենազօր է եւ անպարտելի։

Մեր կեղծոտ հակառակորդներ մեզ կը ծաղրեն որ յաղթանակի երգերը մենք սկսեցինք պանծացնել մեր կարգերով եւ տեսանք «Հայր մեր» նեֆ երգել ծնկաչոք։ Մի մեղադրէք մեզ ընկերներ։ Ի հարկէ հարկ չկայ ձեզ պարզելու թէ ինչո՞ւ պէտք եղաւ այս վերջին զաւեշտը խաղալ, զաւեշտ մը որ նախատակ է մեր սկզբունքներին, բայց ոչ հակառակ մեր տակտիկային։ Պէտք էր ոգեւորութիւն եւ վստահութիւն ներշնչել այս խեղճ տանկանջերին, որ իմանում էք էլի մի քիչ [illegible] են, եւ չեն կարողանում ըմբռնել մեր վեհագոյն ու փառաւոր սկզբունքները։ Դուք պէտք է իմանաք որ մեր այստեղի ընկերները այնքան զօրաւոր եւ հաստատուած դաշնակցականներ են եւ այն աստիճան հաւատարիմ, որ իրենց քուներն ուրիշների ծախսելուց յետոյ, փող ստանալով մեզի փոխանցեցին։

Փոքր կը մեկնի ընկերներ, եւ ես ուրախութիւնից դողում եմ։ Էս մեր ընկեր Հ. Ժ. Մարտին փեսա կանչում է եւ ուզում է որ գրեմ ձեզ որ ինքը համամիտ է իմ բարձր գաղափարներին։ Նա մի միջակ ընկեր է, բայց կենդանիի նման հաւատարիմ է ինձի։ Ես կը գրեմ նրա մասին ուրիշ անգամ։

Ձեր յաղթական ընկեր
ՎԱՀՕ ՍԱՐԹՈՒՆԻ

Նօթագրեց ԱԼ. ՀԱՅԴՈՒԿ

ԱՐԵՒ

ՊԱՇՏՕՆԱԹԵՐԹ
ՌԱՄԿԱՎԱՐ ԱԶԱՏԱԿԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԵԱՆ
ԵԳԻՊՏՈՍԻ ՇՐՋԱՆԱԿԻՆ

ԽՄԲԱԳՐԱԿԱՆ ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ՁԵՌԱԳԻՐՆԵՐԸ ԵՏ ՉԵՆ ՎԵՐԱԴԱՐՁՈՒԻՐ։ ՅՕԴՈՒԱԾՆԵՐԸ ՄԷԿ ԷՋԻ ՎՐԱՅ ԵՒ ՅՍՏԱԿ։
ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄՆԵՐ ԲԱՑԱՐՁԱԿԱՊԷՍ ԿԱՆԽԻԿ։

Ի՞ՆՉ ԿԸ ՊԱՀԱՆՋԵՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԷՆ

Կան ոմանք որ կը պահանջեն Հայաստանի կառավարութենէն միջամտել Թուրք կառավարութեան և Թրքահպատակ հայերու միջև և կարգադրել գաղթականներու վերադարձի և անոնց Թուրքիոյ մէջ բնակութեան ապահովութեան խնդիրները։ Կան ուրիշներ ալ, որոնք կ'սպասեն որ Հայաստան իր դուռները բանայ օտար երկիրներ գտնուող գաղթականներու առջեւ և զանոնք հիւրընկալէ իր ծոցին մէջ։

Այս տեսակ հարցումներ հրապարակ գնելը հետեւանք է այն փաստին, որ գաղութներու հայութիւնը ընդհանրապէս անտեղեակ է կացութեան։ Հայաստանի հետ ուղղակի հաղորդակցութիւն գոյութիւն չունի, Հայաստանէն թերթեր ու նամակներ չեն ստացուիր, և վերջապէս Հայաստան ներկայացուցիչներ չունի արտասահմանի մէջ։

Հայաստանէն ստացուած տեղեկութիւնները ուշ կը հասնին արտասահման, ան ալ շատ հատուկտոր և անուղղակի միջոցներով։ Անցեալ Նոյեմբերին Հայաստանի վարչապետ Գ. Սրապիոնեան զեկոյց մը կը հրատարակէ երկրի կացութեան մասին, և հիմա հազիւ թէ մենք հնարաւորութիւն կ'ունենանք հրատարակելու զայն արտասահմանի մէջ։ Մինչ անկէ ի վեր եօթը ութը ամիսներ անցած են և շատ բան փոխուած է մեր երկրին մէջ։

Կարծէք թէ Չինական պարիսպ մը կառուցուած է Հայաստանի և գաղութներու հայութեան միջև, ու ասոր պատճառաւ մասամբ ինքը՝ արտասահմանի հայութիւնն է։ Մեր ներկայացուցչական մարմիններէն, մեր մտաւորականներէն քանի՞ հոգի վերջին երկու երեք տարուան ընթացքին Հայաստան գացին և վերադարձան՝ ամրապնդելու և զօրացնելու համար միութեան կապը ցրուած հայութեան և հայկական մեծ զանգուածին միջև, որ կառչած հայրենի երկրին, անոր վերաշինութեան և վերականգնման աշխատանքը կը կատարէ։

Սխալ է ամբաստանել Հայաստանի կառավարութիւնը թէ՝ անտարբեր գտնուած է և կամ կը գտնուի տարագիր հայութեան աւապանքներուն հանդէպ։

Նախ, պէտք չէ մոռնալ թէ Հայաստանի կառավարութիւնը ինքը չի վարեր իր արտաքին քաղաքականութիւնը։ Դաշնակցային կապերով միացած ըլլալով Մոսկուայի հետ, արտաքին բոլոր յարաբերութիւնները կը կատարուին Խորհրդային Ռուսիոյ կառավարութեան միջոցաւ։ Եւ անծանօթ չէ մեր ընթերցողներուն որ Թրքահայերու և գաղթականներու կացութեան մասին անտարբեր գտնուած չեն ո՛չ Երեւանի և ոչ ալ Մոսկուայի մէջ, և հնարաւորութեան ու պատշաճութեան սահմանին մէջ եղած են միջամտութիւններ, կատարուած են դիմումներ և ներկայացուած են առաջարկներ՝ գաղթականներէն մէկ մասը Ռուսիա, Անդրկովկաս, Հայաստան և կամ այլուր փոխադրելու համար։ Մր. Մոնթկոմըրիի և ուրիշներու յայտարարութիւնները հրատարակուեցան արտասահմանի հայ և օտար թերթերուն մէջ։

Երկրորդ, ինչո՞ւ կ'անտեսուի այն իրողութիւնը որ հազիւ քսանըվեց հազար քառակուսի քիլոմէթր տարածութիւն ունեցող մեր երկիրը, պատերազմներէ քայքայուած եղած, աւերակ, սպառած ու սովահար, յաջողած է իր ծոցին մէջ ընդունելու, կերակրելու և տեղաւորելու աւելի քան երեք հարիւր հազար թրքա-հայ գաղթականներ։ Այս պատերազմէն յետոյ ո՞ր երկիրը յաջողած է այդքան մեծ պատասխանատուութիւն և յանձնառութիւն մը ստանձնել։ Յունաստան հին ու կազմակերպուած պետութիւն մըն է, սակայն Փոքր Ասիոյ գաղթականները պահելու համար պարտաւորուած է արտաքին օժանդակութեան ապաւինիլ և հիմա ալ Ազգերու Դաշնակցութեան միջոցաւ փոխառութիւն մը կատարելու դիմում ըրած է։

Մենք վստահ ենք Հայաստանի կառավարութեան հայրենասիրութեան և բարեացակամութեան վրայ, և գիտենք որ անոնք իրենց ունեցած միջոցները չնչին այլ ծառայեցնելու՝ տանջուած ժողովուրդի մը բեկորներուն, սակայն արտասահմանի հայութիւնն է որ տակաւին իր բոլոր հնարաւորութիւնները ի սպաս դրած չէ օգնելու համար այն բոլոր ձեռնարկներուն, որոնցմէ կախում ունի թէ՛ որբերու և թէ տարագիրներու ապագան։

Հայաստանէն աւելին պահանջելու համար, նախ արտասահմանի հայութիւնը իր պարտականութիւնը կատարելու է։

թէ հիւանդութեան կրկնումը արգիլելու Բաքիւի հիւանդ մանկանց հիւանդանոցին մէջ կը գործադրեն ողնողղական ձեւ մը որ բուն է։ Թէքիէնի կրնանք իրր կանոն ընդունիլ։ Հոն ջուրի պահեցողութենէն վերջ կ'իրագործեն կանխապատրաստական սննդառական ձեւ մը և ապա քայլ առ քայլ կ'սկսին իրական սնուցման։ Կանխապատրաստական սնուցման մեր պէտքը կրնանք գոհացնել բուսաջուրով որ թէև սըննդական այնքան մեծ արժէք մը չը ներկայացներ բայց կը թոյլատրէ որ աղան իւրացնէ իր կորսնցուցած ջուրի քանակը։

Բուսաջուր պատրաստելու համար առնելու է սեխպղպն 65, գետնախնձոր կամ բաթաթէս 65, շողգամ 25, չոր լուբիա կամ սոպ 25 կրամ և գնել այս ամէնը մէկ լիտր ջուրի մէջ և ժամ մը եռացնել, ու եռալէն յետոյ աւելցնել հարկ եղած աղը։

Այս բուսաջուրը օրական կը պատրաստուի և թարմ վիճակի մէջ կը տրուի աղեկին։ Կարելի է կաթի տեղ գործածել բրինձի ալիւրով խածիք պատրաստելու համար, 100 կրամ բուսաջուրի մէկ սուրճի դգալ բրինձի ալիւր գնելով եփել։ Ամ շատ նոսր կ'ըլլայ և ծծծով երախային կը տրուի երկու կամ երեք ժամը անգամ մը, բաց տարիքի։ Բուսաջուր կրնայ տրուիլ շատ պըզտիկ տարիքէն սկսեալ և շարունակել մինչև այնօրը որ հիւանդութեան սուր վիճակը և ջերմը անհետին, որ ատեն հարկաւոր գոնտուելու է աղեկը խոհեմաբար սնուցանելու։ Բուսաջուրի տուած արդիւնքները իրական և շօշափելի են։ Կզկզանքները բնական վիճակի չի վերածուած իսկ կը կորսնցնեն իրենց գործունէութիւնը և աղան կ'սկսի վերստին ծանրանալ, և սա՛ կը վերագրուի մարմնին կորսնցուցած ջուրը վերստին իւրացնելուն։

Ընդհեղինաց խառածոյպատրաստելու համար պէտք է առնել երեք լիտր ջուրի համար մէկ մէկ սպուրի դգալ ցորեն, գարի, եգիպտացորեն, լուբիա, սոպ և երեք ժամ եռացնել. ապա քամել, քամուած ջուրին իւրաքանչիւր լիտրին համար վրան աւելցնել 5 կրամ աղ։

Այս կերպով երախան պահեցողութեան և կէս պահեցողութեան առճիկներուն քանիմը օր ենթարկելէ վերջ պէտք է վերսկսիլ սնուցման սապէս.

ա.— Երբ երախան մօրը ծիծը կ'առնէ դեռ, կարելի է աւելի շուտ սկսիլ կաթով սնուցման, հակելով տխտայինվիճակներուվերաբերեալուն, և դադրեցնել անմիջապէս կաթէն. առաւօթիւնը երբ տեսնուի որ աղան չի կրնար հանդուրժել կաթը։ Այս առաջին փորձերու ընթացքին ծծկերումները պէտք են ըլլան քիչ և իրարմէ հեռու ժամանակներով, իսկ ծծծով սնուցման (արուեստական դիեցում) պարագային նոյնպէս 4-5 օր ամբողջ և կէս պահեցողութեան շրջանէ մը յետոյ կարելի է վերսկսիլ կաթով սնուցման, բայց այս պարագային ամէն կաթ յանձնարարելի չէ. լաւագոյնն է մաքրուած կաթ ամ՛ զոր օր. Գաքհասւս կաթին Թիւ 1ը և կամ չի գտնուելու պարագային հարկէ սովորական կովու կաթը ենթարկել Միալի լաւ-լաւ-թօ ֆէրմոնին ազդեցութեան ու ապա կերցնել երախային։ Ասոնցմէ մին կամ միւսը խկապէս լաւ կը հանդուրժուին թէև հիւանդ երախաներու կազմէ, բայց խարխափելով ընթանալը միշտ լաւ է, դգուշանալով մէկ անգամ առատ կաթ տալէ, հարկ է նախապէս սկսիլ չորս ժամը անգամ մը մէկ կամ երկու սպուրի դգալ քանակութենէն և երբ ապահով ըլլանք որ կաթը չի դպիր այն ատեն պիտի կրնանք կաթի քանակը աւելցնել և տեւողութիւնը պակսեցնել։ Այս շրջանին մարսողութիւնը դիւրացնելու առաջադրութեամբ յանձնարարելի է գործածել ... պանքրէն ...

պահուած մը ատոր. կիրի ջուրերքերուն զոր պէտք է տալ կաթէն 5-10 վայրկեան առաջ։ Երբ երախան չի կրնար հանդուրժել կաթով սնուցման հարկ պիտի ըլլայ դիմել ջրարնածխային սննդանիւթերու։ Բաքիւի հիւանդ աղոց հիւանդանոցին մէջ սապէս կը սնուցանեն իրենց հիւանդները։ Ամբողջական կամ կէս պահեցողութիւն զոր կ'իրագործեն բանջարեղէններու խաշուածներով երբ աղան կրնայ կաթ առնել, հետաան անոր Պաքնասուի մաքրուած կաթը, հակառակ պարագային մեծ աղոց համար ծըլած գարիի խաշլուր և պզտիկներու համար միեւնոյնը մածուն խառնուած և կամ միեւնոյնը կաթով խառնուած։

Գ.—Քրոնիկ և կրկնող ձեւերուն մէջ, աղան բաց բժշկապէս չի հանդուրժեր կաթը, որով կաթը շատ ուշ տալու է, և երկարաձգելու է նախապատրաստական սնուցման շրջանը առաւել երախային ծըլած գարիի խաշլուր, չիճ, և խմորուած կաթեր։

Այս պարագային մէջ սնուցման համար կիրարկելի ձեւը սապէս պէտք է ըլլայ։

Ջուրի պահեցողութիւն, բուսաջուր, ծլած գարիի խաշլուր ուր կարելի է խառնել չիճ և մածուն։

Այս սննդառական ձեւին հետ հարկ է կիրարկել նաև բժշկական դեղեր, խնամքներ. զոր օրինակ հիւանդը մաքուր օդի ենթարկել, դընել անոր փորին վրայ տաք քոմբրէսներ, տալ երբեմն դեղեր (տինքէրթին, կրի ջուր, պիքառպոնաթ, սիթրաթ տը սուտ) որոնք յոյժ օգտակար կ'ըլլան։ Կաթնակերութեան ընթացքին կարելի է նաև հիւանդին ընել եփած նշայի, թանալպինի եւն. գրեխներ, և կամ կիրարկել այլ մանրէաբանական դարմաններ։

Աւանդմէ միայն կամ միւսին ընտրութիւնը բժիշկին անկ է. ան է որ պիտի մտածէ և գործադրէ, և ներելի չէ ծնողներու ինքզինքնին աւելի գիտակ կարծել և շարժիլ հակառակ անոր պատուէրներուն և սա՛ ի չահ իրենց երախային։

ՏՕՔԹ. Ց. ԹԱՇՃԵԱՆ

ԱՆԴՐԿՈՎԿԱՍԵԱՆ
ԽՈՐՀՐԴԱՅԻՆ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ
ԷՆԿԻՒՐԻԻ ԼԻԱԶՕՐ ՆԵՐԿԱՅԱՑՈՒՑԻՉ
ԸՆԿԵՐ ՋԷՅՆԱԼՕՖԻ
ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Երէկ կէսօրէն յետոյ մեր խմբագիրներէն մէկը այցելեց Խորհրդային Հայաստանի, Վրաստանի և Ազրպէյճանի Էնկիւրիի լիազօր ներկայացուցիչ ընկ. Ջէյնալօֆի որ Ա. Ս. Խ. Ց. Հանրապետութեան Պոլսոյ լիազօր ներկայացուցիչ Գ. Մակինցեանի պաշտօնատեղիին մէջ ընդունեց զայն և հետեւեալ խիստ շահեկան յայտարարութիւնները ըրաւ.

— Շատ ուրախ եմ որ պատեհութիւնը ունեցայ ծանօթանալու և տեսակցելու Թուրքիոյ մէջ հրատարակուած հայերէն թերթի մը խմբագրին հետ։ Այս առթիւ կը մաղթեմ որ բոլոր Հայերը այսուհետև հանգիստ և խաղաղ կեանք մը ունենան Նոր Թուրքիոյ մէջ։

— Ինչ վիճակի մէջ են Անատոլուի Հայերը։

— Այդ հարցումը Թուրքիոյ ներքին գործերուն վերաբերեալ հարցում մըն է, ուստի ներեցէք որ չի պատասխանեմ անոր, միայն անգամ մըն ալ կը կրկնեմ որ Նոր Թուրքիոյ մէջ Հայերը պէտք է ինքզինքնին հանգիստ և երջանիկ զգան և իրականին մէջ արդէն կը զգան։

— Էնկիւրիի մէջ ո՞վ կը պաշտպանէ Հայաստանի շահերը։

— Նկատելով որ Խորհրդային Հայաստանի կառավարութիւնը մաս կը կազմէ Անդրկովկասեան համադաշնակցութեան, եւ՛ որպէս ներկայացուցիչը այդ համադաշնակցութեան, Էնկիւրիի մէջ կը պաշտպանեմ Խորհ. Հայաստանի շահերը։

— Ինչ տեսակ շահեր ունի Խորհ. Հայաստան Թուրքիոյ մէջ։

— Խորհրդային Հայաստան սահմանակից երկիր մը ըլլալով Թուրքիոյ, բնականաբար երկու պետութեանց միջեւ լուծելի խնդիրները անպակաս կ'ըլլան։ Այս առթիւ գոհունակութեամբ պէտք է յայտարարեմ թէ ներկայիս Հայաստանի և Թուրքիոյ միջեւ սուր անհամաձայնութիւն գոյութիւն չունի։ Երկու պետութեանց միջեւ գոյութիւն ունեցող բարեկամութիւնը ոչ թէ «պաշտօնական» է, այլ հաստատուած է փոխադարձ շահերու հիման վրայ, այդ պատճառաւ է որ ո՛չ մէկ ուժ, ոչ մէկ դաւադրութիւն կրնայ խախտել անոնց բարեկամութիւնը։

— Հայ գաղթականները Պոլսոյ փոխադրելու խնդիրը ի՞նչ վիճակի մէջ է։

— Խորհ. Հայաստանի կառավարութիւնը մօտաւորապէս 350 հազար գաղթական ընդունեց։ Եթէ ի նկատի ունենանք Խորհ. Հայաստանի բնակչութեան ընդհ. թիւը, դիւրաւ կրնաք ըմբռնել թէ այս գաղթականները որքա՛ն ծանր կը ճնշեն Հայաստանի վրայ։

Եթէ Հայաստանի դաշտերուն ոռոգման աշխատանքները աւարտին և այսպիսով տրամադրելի հողերը շատնան, և եթէ արտասահմանի Հայերը օգնեն Հայաստանի, բնականաբար Հայաստան պիտի կարենայ աւելի մեծ թիւով գաղթականներ ընդունիլ։ Ներկայ պայմաններուն մէջ մեզի համար անկարելի է նոր գաղթականներ ընդունիլ։

Եւ սակայն մօտէն շահագրգռուելով հայ գաղթականներու վիճակով, մենք դիմում կատարեցինք մեր մեծ դաշնակցին՝ Ռուսիոյ, որպէսզի ընդունի հայ գաղթականները։ Ներկայիս Մոսկուայի մէջ կազմուած է մասնաւոր յանձնաժողով մը որ այս խնդրով կ'զբաղի։ Մեծ յոյս ունիմ որ մօտ ատենէն ան պիտի յաջողի գոհացուցիչ կերպով լուծել այս խիստ կարեւոր հարցը։ Պարձեալ կը կրկնեմ որ եթէ Հայաստանի օգնութիւն կատարուի եւ Հայաստանի մշակելի հողերը ընդարձակուին, այն ատեն մենք ի վիճակի պիտի ըլլանք նոր գաղթականներ ընդունելու։ Այս տեսակէտով ամենամեծ պարտականութիւն կը ծանրանայ արտասահմանի հայ գաղութներուն վրայ։

— Ի՞նչ կերպով կարելի է օգնել Հայաստանի։

— Ձեզի ծանօթ է որ վերջին պատերազմներու և յեղափոխութեանց հետեւանքով Հայաստան աւերուած է, թէև դաշտ Հայաստան մասնաւորապէս երկրագործական երկիր մըն է։ Այս պատճառներով, օգնութիւնը պէտք է կատարուի այդ ուղղութեամբ։ Օգնութեան ձեւին դալով, կարելի է օրինակ առնել Ռուսիան։

Հայաստանի կառավարութիւնը, ուրիշ տեղով պիտի ընդունի արտասահմանի իր եղբայրներուն օժանդակութիւնը, պայմանով որ անոնք սակէ քաղաքական նպատակ չհետապնդեն, որովհետև այդպիսիներուն հանդէպ ամենախիստ միջոցներ ձեռք պիտի առնուին։

— Ի՞նչ վիճակի մէջ են Անդրկովկասեան երեք հանրապետութեանց յարաբերութիւնները։

— Երեք երկիրներու՝ բանուորագիւղացիական կառավարութեանց միջեւ ամենասերտ եղբայրական (աւելի ուժեղ բացատրութիւն չեմ գտներ) յարաբերութիւններ գոյութիւն ունին։

Մուսավաթ, դաշնակ եւ մենշեւիկ կուսակցութեանց կողմէ ժողովուրդներու մէջ սերմանուած ատելութիւնը անհետացած է և երեք երկիրները միանալով զօրաւոր ճակատ մը կազմած են դրամատէրներուն և կայսերապաշտներուն դէմ։ Կը մաղթեմ որ մեր հաստատած այս եղբայ-

րութիւնը օրինակ մը ըլլայ բոլոր աշխարհի ազգերուն։

— Ի՞նչ է ձեր համբերութեան նպատակը։

— Անգլիական կառավարութեան առաջարկութիւններ հաշտութեան համար առաջադրուած Թիֆլիզ կը մեկնիմ։ Անմիջապէս որ գործերը վերջացնեմ Էնկիւրի պիտի վերադառնամ։ Աւելի՛ ինծի համար գոհունակութեան արժանի պարագայ մըն է, որովհետեւ Էնկիւրիի մէջ եմ ինչպէս թուրք. Հանրապետու-թեան ամենաանկեղծ բարեկամներուն միջեւ կը գտնուիմ։

— Թուրք և պոլշեվիկ շահերու մասին ծագած անհամաձայնութեան պատճառը ի՞նչ է։

— Այդ մասին ներկայիս բանակցութիւններ կը կատարուին և կը յուսամ թէ մօտ ատենէն բոլոր առկախ մնացած խնդիրները գոհացուցիչ լուծում մը պիտի գտնեն։

Մեր խմբագիրը շնորհակալութիւն յայտնելով հրաժեշտ առաւ քոմ. Զէյնալօֆէն։ (Ժող. Ձայն)

ՎԵՐՋԻՆ ԺԱՄ

ԼՕԶԱՆԻ ՆՈՐ ԽՈՐՀՐԴԱԺՈՂՈՎԸ

ԴԱՇՆԱԿԻՑՆԵՐԸ ԿԸ ՊՆԴԵՆ ԻՐԵՆՑ ՏԵՍԱԿԷՏԻՆ ՎՐԱՅ

Լօզան, 15 (Ահրամ).— Դաշնակից պատուիրակներն ու փորձագէտները երէկ բազմաթիւ տեսակցութիւններ ունեցան, որոնք սակայն դրական ոչ մէկ արդիւնք չտուին։ Սըր Հորէյս Ռամպոլտ, Գաստոն Մօնթանս և Ջօր. Փելլէ Իսմէթ փաշայի յայտնեցին թէ անկարելի էր որ փոխէին իրենց տեսակէտը, և աւելցուցին թէ Դաշնակիցներու համաձայնութիւնը կատարեալ էր։ Լոնտոնէն, Փարիզէն և Հռոմէն առաքուած հրահանգները ցոյց կուտան այդ համաձայնութիւն մը։

Կացութիւնն անփոփոխ է

Լօզան, 16 (Միսառ).— Լօզանի թերթերուն հաղորդած տեղեկութեանց համաձայն Թուրք շրջանակներու մէջ կը հաղորդեն թէ Իսմէթ փաշա ոչ մէկ նոր հրահանգի չսպասեր Էնկիւրիէն։ Մ. Վէնիզէլոս մեկնեցաւ Փարիզ, երկու օր հոն մնալու համար։ Հասան պէյ Ժընեւ մեկնեցաւ խումբ մը զուիցերիացի դրամատէրներու հետ բանակցելու համար։

ՀԱՄԱՁԱՅՆՈՒԹԻՒՆ ՄԸ ՀԱՒԱՆԱԿԱՆ Է

Լօզան, 18 (Հ).— Երեկոյեան Թուրք պատուիրակութիւնը աւելի լաւատես կը թուէր այն պատճառով որ Իսմէթ փաշա նոր հրահանգներ առած էր։ Իսմէթ փաշա առանձին կ'երեւայ ընդունելու օսմանեան հանրային պարտուց խնդրին վերաբերեալ իրաւախոհական բանաձեւը։

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ՆԱՒԹԻ ՄԵՆԱՇՆՈՐՀ ՄԸ ՍՏԱՑՈՒԱԾ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՄԷՋ

Լօզան, 16. (Ռ).— Անգլիական Ներածման և Արտածման Լէւըլ Բրքայրթ Ընկերութիւնը Թուրք Ազգայնական ընկերութեան հետ առեւտրական կարեւոր համաձայնութիւն մը կնքած է, որ նպատակ ունի ընկերութեան մը կազմութիւնը որ իրեն մենաշնորհ պիտի ունենայ Թուրքիոյ ներածումն ու արտածումը։ Կը կարծուի թէ ֆրանսական դրամագլուխն ալ իր բաժինը պիտի ունենայ այս ընկերութեան մէջ, և որդէն գործակցութեան այս խնդիրը ծրագրուած է։

ՆՈՐ ՄՌՆԱՓՈՐՁԵՐ ՌՈՒՐԻ ՄԷՋ

Տիւսէլտորֆ, 16. (Ռ).— Գելզէնքիրխէն և Հէնէնպօրնի միջեւ ուժանակ մը պայթեցաւ և ութը համբորդներ վիրաւորուեցան, որոնցմէ երկուքը ծանր կերպով։ Գօլօնեը-Գօն գծին վրայ ալ ուժանակ մը պայթեցաւ, անգլիական գրաւման շրջանակէն 400 մեթր հեռաւորութեան մը վրայ։ Մարդատար կառախումբի մը վայրաշարժը վնասուեցաւ և վագոն մըն ալ գծահան եղաւ։ Վիրաւորեալներ չկան։

ԿԱՆԽԱԶԳՈՒՇԱԿԱՆ ՄԻՋՈՑՆԵՐ

Տորթմունտ, 17. (Հ).— Էսսէն-Գոխում-Տորթմունտ գծին կարեւոր կայարանները ամբողջութեամբ գրաւուեցան, մթերքներու փախցումը արգիլելու համար։

ՌՈՒՐԻ ԳՐԱՒՈՒՄԸ ԿԱՏԱՐԵԱԼ Է

Պերլին, (Ահրամ).— Ռուրի գրաւեալ շրջանին պաշարումը գրեթէ կատարեալ է։ Ռուրի հովիտին և գերմանական չգրաւուած հողամասերուն բոլոր հաղորդակցութիւնները կտրուած են։ Ռուրի հովտին մէջ բացարձակապէս արգիլուած է ցրուումը Պերլինէն և գաւառներէն եկող թերթերուն։

Պերլին, 17 (Ի. Փ).— Ռուրէն առցուած տեղեկութիւնները կը հաստատեն թէ բուռն խստութեամբ մը սկսած է գործադրուիլ ֆրանսական ճնշումը։

Ճափոն եւ Թուրք յարաբերութիւնները

Պոլիս, 15. (Ահրամ).— Պոլսոյ ճափոնական բարձր Քոմիսէր Գարան Ուշիտա Էնկիւրի կը մեկնի։ Կը կարծուի թէ բարձր Քոմիսէրը Թուրք ազգայնական պետին հետ կարեւոր փոխանակութիւն մը պիտի ընէ Ճափոն և Թուրք մերձեցման մասին։ Ատնան պէյ Գարան Ուշիտայի հետ երկար տեսակցութիւն մը ունեցաւ։

ԹՐՔՕ-ՊԱՐՍԿԱԿԱՆ ՅԱՐԱԲԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Պոլիս, 15 (Ահրամ).— Պարսկական դեսպանը յառաջիկայ շաբթուն Էնկիւրի պիտի երթայ երկու երկիրները շահագրգռող դաշինք մը կնքելու համար, ինչպէս է օրինակ առեւտրական դաշինքը։

ԽԱԼԻՖԱՅՈՒԹԵԱՆ ՀԱՐՑԸ

Պոլիս, 15 (Ահրամ).— Մ. Քէմալ փաշայի մօտիկ անձերէն մին, որ Էնկիւրիէն վերադարձին յայտարարեց թէ Մ. Քէմալ փաշա ինծի ըսաւ որ խաղաղութեան յաջորդող տարին մտադիր է Թրքական կեդրոնի մը և հաւանաբար Պոլսոյ մէջ իսլամական մեծ համագումար մը կազմել, որուն մասնակցին իսլամական աշխարհի ծանօթ անձնաւորութիւնները։ Այս համագումարին առջեւ պիտի հանուին խալիֆայութեան դերին ու արտօնութեանց վերաբերեալ խնդիրները, անոնց տալու համար պարագաներուն պատշաճող նոր ձեւ մը։

Երկոտասանեակ կղզիներու խնդիրը

Հռոմ, 15. (Ահրամ).— Մ. Մուսոլինիի հրաւէրին վրայ Յունաստանի արտաքին գործոց նախարար Մ. Ալեքսանդրիս Հռոմ պիտի հասնի հաւանաբար չորեքշաբթի օր, տեսակցելու համար Իտալիոյ վարչապետին հետ. խորհրդակցութիւնները հաւանաբար պիտի դառնան Երկոտասանեակ կղզիներու յոյն բնակչութեան և մասնաւորաբար Յունաստանի Փոքր Համաձայնութեան մէջ մտնելու խնդրին շուրջ։

Փոքր համաձայնութիւնը պիտի միջամտէ

Պերլին. 15 (Ահրամ). — Պելկրատէն առցուած տեղեկութեանց համաձայն փոքր համաձայնութիւնը աչքի առաջ ունի Պուլկարիոյ մէջ զինուորական միջամտութիւն մը ընելու խնդիրը։

ՀԱՅԿԱԿԱՆ ԿԵԱՆՔ

ՀԱՅԱՍՏԱՆ

Ցորենի տեղափոխութիւն

Ռուսիայէն ուղարկուած 620000 փութ ցորենը այս օրերս (Մայիս) Երեւան հասաւ։ Հարաւային Ռուսիոյ տեղական իշխանութիւնները և Նախիջեւանի Միութիւնը մեծապէս նպաստեցին ցորենի տեղափոխութեան գործին։ Ամբողջ ցորենը բաշխուելու համար ուղարկուեցան «կի[illegible]» բեռնակիրները, որոնց մեծամասնութիւնը Հայեր են։

Հայ բեռնակիրները դիմեցին Հայաստանի կառավարութեան խնդրելով որ իրենց հայերէն գիրքեր ուղարկուին։

Հեռախօսի նոր գիծեր

Էջմիածին-Սարտարապատ հեռախօսի գիծը պատրաստ է։ Ձեռնարկուած է Քուրտուքուլի-Սարտարապատ գիծի շինութեան։ Երեւան-Շախթախթի հեռախօսագիծին շինութիւնը կը շարունակուի։

Երեւանի վերաշինութիւնը

Երեւանի քաղաքային գործադիր կոմիտէն կարգադրած է որ անյապաղ ձեռնարկուի աւերուած տուներու վերաշինութեան։

Գիւղատնտեսական տուրք

Հայաստանի մէջ գիւղատնտեսական տուրք հաւաքելու համար յանձնաժողով մը կազմուած է։ Յանձնաժողովին կը նախագահէ Անդրկովկասեան Ելեւմտական Ժողովրդական Կոմիսարը, իսկ յանձնաժողովին կ'անդամակցին երկրագործական Ժողովրդական Կոմիսարը և Վիճակագրութեան կեդրոնական վարչութեան ներկայացուցիչը։

Դասախօսութիւն մը

Վրացի բանախօսի մը մասին

Հայ Արուեստի տան մէջ

Մայիս 12ին Թիֆլիսի «Հայարտունին» մէջ տեղի ունեցաւ Վրացի գրագէտ Թիթօ Նաքաշիձէի դասախօսութիւնը Վրացի բանաստեղծ Շօթա Ռուսթաւէլիի մասին։ Երկժամեայ դասախօսութեան միջոցին դասախօսը ներկայացուց մեծանուն բանաստեղծի ստեղծագործութեան ամենակարեւոր գիծերը։ Դասախօսութիւնը մեծ շահագրգռութիւն արթնցուց։

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ

ՀԱՅ ՀՌՈՄԷԱԿԱՆԱՑ ՊԱՏՐԻԱՐՔԸ

Հայ Հռոմէականաց Պատրիարքական Տեղապահ Նազլեան Եպիսկ. ընկերակցութեամբ Կարապետ Ծ. Վարդ. Պասուհասանի Հռոմ մեկնած է այս ամսուն սկիզբները։ Տեղապահի բացակայութեան՝ հասարակութեան գործերը պիտի վարէ Ռաքուբեան Արքեպ. գործակցութեամբ վարչական ժողովէն ընտրուած մասնախումբի մը։

ԵՐԿՈՒ ՄԻԼԻՈՆ ՖՐԱՆՔԻ ՀԱՆԳԱՆԱԿՈՒԹԻՒՆ

Կ՚իմանանք թէ Հ. Բ. Ը. Միութիւնը կոչով մը ժողովուրդին պիտի դիմէ՝ երկու միլիոն ֆրանք հանգանակելու եւ զայն յատկացնելու հայ որբերու Հայաստան փոխադրելու գործին։

ՇՆՈՐՀԱԿԱԼԻՔ

Այրի Տիկին Արաքսի Գ. Թօփալեան և Զաւակունք, ինչպէս նաև Թօփալեան, Զագըր, Քիւրք, Ֆնտըգլեան, Թաշճեան, Հանճեան, Չորբաճեան, Պէննէթ և Քիւրքճեան ընտանիքները իրենց խորին շնորհակալութիւնները կը ներկայացնեն բոլոր անոնց որ հաճեցան անձամբ, նամակով, հեռագրով կամ նուիրատուութիւններով իրենց ցաւակցութիւնները յայտնել սգ. Գէորգ Թօփալեանի մահուան առթիւ։

Նամակատուփ

Տեառն Կիւզէլիմեան Եղբարց, Գահիրէ.— Ձեր ծանուցումը վերջին երկու շաբթուան մէջն ալ հրատարակուած ենք կանոնաւորապէս։ Պէտք է համառօտել վերջին ղրկուածը։

ՀԱՐՍԱՆԻՔ

Երէկ, կիրակի, 17 Յունիս, Գ. Օհանիկ Գրուպալեանի բնակարանին մէջ տեղի ունեցաւ ամուսնութիւնը Գ. Գրիգոր Թօփալեանի՝ ընդ Օրիորդ Գրիգիթ Գրուպալեանի, ի ներկայութեան ընտանեկան սերտ շրջանակի և կնքահայրութեամբ Գ. Յակոբ Սահակեանի։

Պսակադիր քահանան էր Առաջն. փոխանորդ Արժ. Տ. Ռուբէն Հայր Գաբրիէլեան։

ՆՈՒԻՐԱՏՈՒՈՒԹԻՒՆ

Տ. Կարապետ Մելքոնեան սգ. Գէորգ Թօփալեանի մահուան առթիւ կը նուիրէ 200 ե. դ., «Տիգրան Երկաթ» Հայ Երիտասարդաց Միութեան ուսանողական ֆոնտին, 100 ե. դ. Որբախնամին և 100 ե. դ. ալ Աղքատախնամին։

— Տէր և Տիկին Արամ Օտապաշեան 10 ե. դ. կը նուիրեն Որբախնամին, Տ. Լ. Պզտիկեանի ամուսնութեան առթիւ, փոխան շնորհաւորական հեռագրի։ Ստացանք «Արեւ»էն։

ՍԱԿԱՐԱՆ

ԲԱՄՊԱԿԻ ՀՐԱՊԱՐԱԿԸ

այսօր 18 Յունիս

Բամպակ	յունիս	30 60 թ
Հունտ	յունիս	110.9 ղր.
Ժամանում.—	394	հակ բամպակ
	3915	արտէպ հունտ
Առաքում.—	998	հակ բամպակ
	1937	արտէպ հունտ

Ի ՏԵՍ ՎՃԱՐԵԼԻ ՉԵՔԵՐ

	Գնում	Վաճառք
Ֆրանսայի վրայ	132.25	133.25
Լոնտոնի »	97 1/4	97 1/2
Պելճիքայի »	113.25	114.25
Իտալիոյ »	96 75	98
Զուիցերիոյ »	378.	380.
Յունաստանի		
Սպանիոյ »	314.	318
Ամերիկայի »	21,10	21,20
Գերմանիոյ »		3 75

ԱՐԺԵԹՈՒՂԹ (Պատ. Նախարարն)

Քրէտի Ֆօնսիէ 1886	Ֆր.	343.
» » 1903	»	226.
» » 1911	»	226.
Ռամլէի Երկաթուղի	»	43.75

ԱԶԴ

Հալէպի Հայկական որբանոցի սաներէն, Ուրֆացի Օր. Հռիփսիմէ Մերճէնեան կը փնտռէ իր եղբայրը Դաւիթ Մերճէնեանը, որ մինչև Իզմիրի վերջին աղէտը հոն կը գտնուէր. հետեւեալ հասցէով. — Tavit Merjenian, Co. Bedros Basmajian Co. Zareh Kevorkian, Atelier des chemises, rue Rechidié No 5, Smyrne.

Իզմիրի վերջին աղէտէն ի վեր միջոցէն լուր չկայ։ Կը խնդրուի տեղեկացնել հետեւեալ հասցէին. — Miss Hripsimé Merjenian, Armenian Orphanage, P. O. B. 140 Alep, Syris. 2—3

Պատասխանատու ԼԵՒՈՆ ՄԿՐՏԻՉԵԱՆ

Տպարան «ԱՐԵՒ»ի

թ. 16 [illegible], Աղեքսանդրիա

Imp. AREV Alexandrie

«ԱՐԵՒ»Ի ԹԵՐԹՕՆԸ (77)

ՓԱՌՔԻ ՃԱՆԱՊԱՐՀԷՆ

Գրեց՝ Ճ. ՕՁԷՖ ՀՕՔԻՆԿ

ԺԵ.

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ԲԱՆԱԿԻՆ ՀԵՏ

Զօրավարը մտածկոտ երեւոյթ մը առաւ։ Կը թուէր մտովի հաշուել իր տրամադրելի զինուորները և այն ուժերը զորս կրնար շարել թշնամականին վրայ։

— Եւ դուք բոլոր այս բանին մէջ կը մտածէք մանաւանդ ձեր ազգին վրէժակօվը, այնպէս չէ՞։

— Այո՛, պատասխանեց Վիկթոր, բայց ես կը մտահոգուիմ նաեւ ձեր՝ Ռուսներուն կացութեամբը։ Ես կրթութեամբ և դաստիարակութեամբ Անգլիացի մըն եմ, և դուք ու Ֆրանսա այս պատերազմին մէջ Անգլիոյ դաշնակիցներն էք։ Միւս կողմանէ՝ Թուրքիա միացած է մեր հասարակաց թշնամիին՝ Գերմանիոյ հետ։ Եթէ Թուրքիա յաջողի ձեր բանակը ջախջախել հոս, ասիկա մեծ հարուած մը պիտի ըլլայ տրուած այն դատին որուն արդարութեանը կը հաւատամ։ Ես ձեզի ըսի թէ ինչպէս Թուրքերը մտադիր են վարուելու Հայոց հետ, և ձեզի պարզեցի Գերմաններէն թելադրուած այն յատակագիծները որոնցմով կը յուսան բնաջինջ ընել մեր ցեղը։ Եթէ դուք գործէք կորովի կերպով, եթէ ուժով հարուածներ զարնէք, ու Թուրքերը ձախողութեան մատնէք, անկէ յետոյ շատ դիւրին պիտի ըլլայ ձեզի համար յառաջ խաղալ դէպի հարաւ։ Պիտի կրնաք գրաւել Տրապիզոնը, Էրզրումը, Բաղէշը, Մուշը և Վանը։ Ատոր արդիւնքը այն պիտի ըլլայ որ այդ նահանգներուն հայ բնակչութիւնը պիտի փրկուի փճացումէ վտանգէն։

Ռուս զօրավարը յարաճուն շահագրգռութեամբ մտիկ կ'ընէր Վիկթորի խօսքերը։

— Յայտնի է որ դուք ծանօթացած էք այս պատերազմին յարուցած բոլոր պզտիկ ու մեծ խնդիրներուն վրայ։

— Գլուխը պարփակուած է մեծին մէջ, պատասխանեց Վիկթոր։ Եթէ դուք յաջողիք ջախջախել Թուրքերը, կը չէզոքացնէք իրենց զօրութիւնը, և առաւել մեծ վնաս կը հասցնէք Գերմաններուն, ու ձեր տիրապետութեան տակ հայ ժողովուրդին գոյութիւնը կ'ապահովուի։

— Ըսածնիդ ճիշդ է, դիտել տուաւ Ռուսը, բայց մէկ օրէն միւսը գլուխ հանելիք գործ մը չէ։ Նոյն իսկ եթէ յաջողինք Թուրքերը դէպի հարաւ քշել, անոնք դարձեալ իրենց ձեռքին մէջ պիտի ունենան Փոքր-Ասիոյ մեծագոյն մասը և ձեր ըրած յայտնութիւններէն դատելով՝ Հայերուն կացութիւնը ո՛և է կերպով չի պիտի բարւոքի։

— Այո՛, բայց թերեւս Անգլիացիք և Ֆրանսացիք հարաւէն օգնութեան հասնին ձեզի։

Նորէն ռուս զինուորականը լռեց, և թուեցաւ որ դարձեալ միտքովը կը հաշուէր իր տրամադրութեան տակ գտնուած ուժերը։ Քիչ մը ետքը՝ իր մօտ հրաւիրեց իր շտապակայանէն մէկ քանի հոգի, և անոնց հաղորդեց Վիկթորի ըսածները, ի մասին այս բանակին զոր Թուրքերը կը պատրաստուէին շարժման մէջ դնել դէպի Կովկաս։

— Մենք գիտենք չենք կրնար եւ մղել առանց մեծ թիւով օգնական զօրք ստանալու, ըսին ասոնք։ Այս երիտասարդին բերած տեղեկութիւնը կենսական կարեւորութիւն ունի. եթէ ըսածը ճիշդ է, և եթէ մեր բանակը չտաւարացնենք, անկասկած պարտութեան ու նահանջի պիտի մատնուինք։

Զօրավարը արագօրէն հրահանգներ մը տուաւ անոնց, յետոյ Վիկթորի դառնալով.

— Տեսնենք ինչ են ձեր յատակագիծները, ըսաւ։ Այժմ որ կատարեցիք ձեր առաքելութիւնը, ինչ մտադիր էք ընել։

— Կ'ուզեմ օգնել իմ ցեղակիցներուն։

— Եւ ի՞նչպէս կրնաք օգնել անոնց։ Եթէ ձեր ըսածները ճիշդ են, լաւագոյն բանը զոր կրնաք ընել հոս մեր քովը մնալն է։ Կ'ըսէք որ այդ երիտասարդ աղջիկները ապահով տեղ մը տարած էք։ Կ'ըսէք նաեւ որ ձեր հօրաքոյրը ո՛և է վտանգէ զերծ է Վանի մէջ, թէ խօսած էք իր մասին Ամերիկեան Միսիոնի պետին, որ ձեզի ապահովցուցեր է որ ձեռքէն եկած պաշտպանութիւնը պիտի ընծայէ անոր։ Թուրքերը կը զգուշանան առ այժմ Միացեալ-Նահանգները գրգռելէ և վիրաւորելէ, և Գերմանիա ալ այդ մասին ազդեցութիւն պիտի բանեցնէ իր զինակիցներուն վրայ։ Հետեւաբար Ամերիկեան Միսիոնը անբռնաբարելի ապաստանարան մը պիտի ըլլայ ձեր հօրաքրոջ համար այս խռովեալ օրերուն։ Դուք առանձին եթէ գործէք, անզօր պիտի ըլլաք։ Հիմա թէ՛ Ճէվտէթ փաշան, թէ՛ Թալաաթ պէյը, թէ՛ Էրզրումի կառավարիչը հասկցած ըլլալու են որ զիրենք խաբած ու մատնած էք, և իրենց վրէժխնդրութիւնը եթէ ձեզ ձեռք անցունեն՝ անհնար պիտի ըլլայ։

(Շարունակելի)